

LESBRIEF

Wij zijn vrienden!

Lesoverzicht en didactische handleiding

Gebaseerd op het prentenboek van
Helena van Bulben – Bulben Creations (2025)

Voor groep 3 – 5

Thema's: vriendschap • taal • natuur

Dit materiaal sluit aan bij de herziene
Kerndoelen Nederlands 2025 en ondersteunt
taalontwikkeling, sociaal-emotioneel leren
en burgerschap.

© 2025 Bulben Creations
www.bulbencreations.nl

Over de leersystematiek

Wij zijn vrienden! is niet zomaar een prentenboek, maar een zelfstandig leersysteem. Het verhaal, de kijkvragen en de opdrachten vormen samen één didactische lijn:

- De verhalende laag wekt emotie en betrokkenheid op;
- De kijkvragen stimuleren observatie en taalbegrip;
- De opdrachten activeren denken, doen en samenwerken.
- Zo ontstaat een cyclisch leerproces waarin kinderen leren zien, voelen, handelen en verwoorden – precies in die volgorde.

*Het boek vervangt geen methode, maar is de methode:
een brug tussen fictie en educatie.*

Inleiding – Werken met Wij zijn vrienden! als leersysteem

Wij zijn vrienden! is niet zomaar een prentenboek, maar een integrale leerervaring. Het combineert verhaal, taal en emotie tot een geheel waarin kinderen leren door te kijken, te voelen en te handelen.

Elke scène bevat een eigen kijkvraag en opdracht, zodat lezen, spreken en doen naadloos in elkaar overlopen.

De QR-codes in het boek verbinden papier en digitaal leren: ze openen werkvormen die taal, waarneming en samenwerking versterken.

Het boek is opgevat als een zelfstandig leersysteem – een brug tussen fictie en educatie.

Kinderen ontdekken nieuwe woorden en emoties in een veilige, verhalende context.

De leerkracht hoeft geen extra methode: het verhaal is de les, en de opdrachten vormen samen de didactische lijn.

Deze lesbrief biedt een overzicht van de onderwijskundige doelen en de praktische aanpak.

Het materiaal sluit aan bij de kerndoelen Nederlands 2025

en ondersteunt taalontwikkeling, sociaal-emotioneel leren en burgerschap.

Didactische visie

Leren begint met beleving.

Kinderen begrijpen taal niet alleen door woorden te horen, maar vooral door betekenis te ervaren.

In Wij zijn vrienden! wordt die betekenis tastbaar gemaakt via emoties, kleuren, gebaren en kleine handelingen.

Het verhaal nodigt leerlingen uit om actief deel te nemen: te kijken, na te denken, te knutselen en te praten.

Deze werkwijze sluit aan bij de principes van betekenisvol taalonderwijs en sociaal-emotioneel leren.

Door taal te koppelen aan gevoel en actie groeit niet alleen het woordbegrip, maar ook empathie en zelfvertrouwen.

De fantasiewezentjes Kiki en Tim maken dit leerproces veilig en herkenbaar: ze laten zien hoe vriendschap, verschil en samenwerking in het dagelijks leven vorm krijgen.

Het doel is niet dat kinderen het verhaal 'begrijpen', maar dat ze zichzelf herkennen in het leren begrijpen met elkaar.

+

+

Pedagogische doelen en kerndoelen

Het prentenboek *Wij zijn vrienden!* biedt een geïntegreerde leerervaring waarin taal, gevoel en handelen samenkomen.

Kinderen ontwikkelen taalvaardigheid binnen een betekenisvolle context en leren hun eigen emoties én die van anderen herkennen.

De activiteiten ondersteunen:

- *Taalontwikkeling – uitbreiding van woordenschat, luisteren, spreken en verwoorden van gevoelens.*
- *Sociaal-emotioneel leren – inzicht in vriendschap, verschil, samenwerken en zorg dragen voor elkaar.*
- *Burgerschap en verantwoordelijkheid – Kiki krijgt in het verhaal haar eerste taak als vrijwilliger: ze leert dat helpen, delen en verantwoordelijkheid nemen onderdeel zijn van samenleven.*
- *Creatief en motorisch leren – via knutselopdrachten, bouwen, tekenen en spelen geven kinderen vorm aan hun begrip.*

Het materiaal sluit aan bij de herziene Kerndoelen Nederlands 2025, in het bijzonder:

- *KD 1 – leren gevoelens, ervaringen en meningen uit te drukken;*
- *KD 3 – leren luisteren naar verhalen en reageren op anderen;*
- *KD 5 – betekenis geven aan woorden in context;*
- *KD 12 – samenwerken en communiceren;*
- *KD 43 – zorg dragen voor elkaar en actief deelnemen aan de gemeenschap.*

Zo leren kinderen dat vriendschap en vrijwillige inzet kleine, maar betekenisvolle vormen van burgerschap zijn.

Praktische opbouw van de lessen

Het werken met *Wij zijn vrienden!* vraagt geen vaste lesstructuur, maar een natuurlijke opbouw waarin het verhaal het leerproces leidt.

Elke scène vormt een afgeronde leerstap: de emotie in de illustratie, de kijkvraag en de bijhorende opdracht leiden vanzelf tot gesprek en taalgebruik.

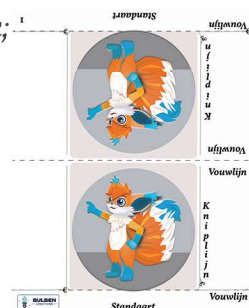
De leerkracht leest één of meerdere scènes per lesmoment, afhankelijk van de groep en het tempo.

Bij elke scène hoort een specifieke activiteit:

- *uitgebreide opdrachten – knutselwerk of constructie (zoals het maken van Kiki en Tim in de eerste scènes);*
- *middelgrote opdrachten – observatie, vergelijking, classificatie of een kort gesprek;*
- *korte opdrachten – reflectie, aanduiden, inkleuren of verbinden.*

De combinatie van tekst, beeld en handeling zorgt ervoor dat kinderen:

1. *eerst beleven (zien en voelen),*
2. *daarna handelen (doen of bouwen),*
3. *en ten slotte verwoorden (bespreken, benoemen of luisteren naar anderen).*

Voorbereiding

Benodigd materiaal

- Het prentenboek Wij zijn vrienden! (mag ook digitaal worden getoond op het digibord).
- De opdrachten en kijkvragen in het boek zelf.
- Figuren van Tim en Kiki, uitgeknipt op dik papier – herbruikbaar in volgende boeken.
- Gewoon papier voor tekeningen of korte schrijfoopdrachten.
- Kleurpotloden, schaar, lijm, nietmachine, metalen lepel en lichtbron.

Voor de leerkracht

- Lees het verhaal eerst zelf en bekijk de illustraties aandachtig.
- Print of knip de benodigde materialen vooraf voor jongere kinderen.
- Creëer een rustige, veilige sfeer – emoties en vriendschap staan centraal.

Doel van de voorbereiding

De voorbereiding helpt om de kinderen actief te betrekken bij het verhaal en om emoties en taal op een natuurlijke manier te combineren.

Het boek kan gratis worden getoond op een digitaal schoolbord, zodat alle leerlingen goed kunnen meekijken.

Tim stond op en keek omhoog.
– Jak krasivo! – fluisterde hij zachtjes.
Kiki keek ook omhoog en wees met haar pootje naar de zon:
– Zon!
– Zon? – herhaalde Tim.
– Ja! Zon! Zon schijnt! – knikte Kiki met een glimlach.
– Zon schijnt... Zon schijnt! – herhaalde Tim blij en glimlachte.
Een zacht briesje ruiste door de bladeren, terwijl het bos zich vulde met het licht en de warmte van de nieuwe dag.

Waar zie je zonnestrallen?

Download en maak de opdracht.

19

6

SOS met licht!

Opdracht:
Gebruik een metalen lepel of een kleine spiegel.
Laat het zonlicht weerkaatsen op een muur of op de grond.
Probeer lichtflitsen te maken:

• = een korte flits (snel bewegen)

– = een lange flits (licht even vasthouden)

Sein:
S.O.S. = • • • • •
Laat iemand anders kijken.
Kan die het bericht raden?

Wat is morsecode?
Morsecode is een oude manier om woorden door te geven met licht of geluid.
Elke letter heeft korte (•) en lange (–) signalen.

S.O.S. is een noodsignaal.
Het betekent: "Help mij!"

Overzicht scènes, kijkvragen en opdrachten – Wij zijn vrienden!

Scène	Korte inhoud / leerdoel (volgens verhaal)	Kijkvraag (zoals in het boek)	Opdracht (didactische benaming)	Activiteitstype
1	Kiki krijgt haar eerste taak: ze mag Tim het bos laten zien.	In welke kleuren is Kiki getekend?	Constructie-opdracht: knip en plak de figuur van Kiki.	Creatieve motorische activiteit (kleur- en vormherkenning)
2	Tim ontmoet een jong en krijgt een appel – het begin van hun vriendschap.	In welke kleuren is Tim gekleurd?	Constructie-opdracht: knip en plak de figuur van Tim.	Visuele observatie en handvaardigheid (kleurwaarneming)
3	Kiki leert Tim hun namen zeggen — ze beginnen elkaar te begrijpen.	Hoe groet jij je vrienden?	Rollenspel: speel een kennismakingsscène.	Taalproductie & sociaal leren (spreken, gebaren, mimiek)
4	Ze spelen met een blad en leren nieuwe woorden in de natuur.	Welke bladeren zijn er nog meer?	Observatie-opdracht: zoek het juiste blad.	Natuuroriëntatie & woordenschat (observatie, classificatie)
5	Samen zitten ze in het zonnetje en luisteren naar het bos.	Welke insecten ken jij?	Selectie-opdracht: omcirkel de insecten die kunnen vliegen.	Taal en kennis van de natuur (luisteren, differentiëren)
6	Tim leert het woord 'zon' en glimlacht naar het licht.	Kunnen kleine dieren ook belangrijk zijn?	Expressieve opdracht: maak met zonnestralen het SOS-signaal.	Creatieve expressie & betekenisvol handelen (natuurbegrip)
7	Ze verzinnen een vrolijk versje over hun dag.	Wat voel je bij dit versje?	Taalreflectie-opdracht: raadt het versje via pantomime of gebaren.	Luisteren, expressie en samenwerking
8	Tim mist zijn mama, en Kiki troost hem stilletjes.	Waarom mogen kinderen niet alleen buiten spelen?	Reflectie-opdracht: kleur de tekening 'Gevaar'.	Sociaal-emotioneel leren (veiligheid, geborgenheid)
9	Kiki wijst de weg naar huis en stelt Tim gerust.	Wat zou jij doen als je vriend verdrietig is?	Spelopdracht: speel het pantomimespel.	Empathie en communicatie (inleven, reageren)
10	Ze ontdekken het kanaal en praten over	Wat hoort bij water en wat	Observatie-opdracht: zoek het	Oriëntatie op natuur & woordenschat

Overzicht scènes, kijkvragen en opdrachten – Wij zijn vrienden!

	water en natuur.	niet?	vreemde voorwerp.	(water)
11	Kiki legt uit dat het kanaal door dieren is gegraven.	Wat komt uit de natuur?	Knip en sorteer in twee groepen: natuur / door mensen gemaakt.	Cognitieve ordening & milieubewustzijn
12	Op de brug zien ze zwanen en leren nieuwe woorden.	Welke dieren leven in water?	Computeropdracht: vul de namen van de waterdieren in.	Digitale taalactiviteit (woordenschat waterdieren)
13	Ze komen thuis en zeggen samen hun versje — echte vrienden.	Wat betekent vriendschap voor jou?	Taalproductie-opdracht: los het kruiswoordraadsel op.	Taalontwikkeling & burgerschapsvorming (waarden, zelfreflectie)

Reflectie en afronding

Laat leerlingen vertellen wat zij van het verhaal hebben geleerd.
 Wat betekent vriendschap, helpen of samenleven voor hen?
 Herhaal het versje uit de slotscène of maak samen een nieuwe variant.
 Laat de groep eventueel een nieuwe scène tekenen of naspelen.

Differentiatie en uitbreiding

- *Snelle denkers: extra taalopdracht (synoniemen of tegenstellingen uit de scènes).*
- *Ondersteuning: gebruik pictokaarten bij de kijkvragen; antwoorden mogen in gebaren of tekeningen.*
- *Vakoverstijgend: koppel aan natuur (bladeren, insecten, waterdieren) en burgerschap (zorg voor elkaar).*

Toegang en gebruik

Het volledige prentenboek met opdrachten is gratis online te bekijken via:
www.bulbencreations.nl/voorleesboek-met-opdrachten

De QR-codes in het boek zijn bedoeld voor de leerkracht.
 Print de werkbladen vooraf; alleen bij de digitale oefening “Waterdieren” werken leerlingen achter de computer.

Beschikbaarheid

De gedrukte uitgave en het e-book van Wij zijn vrienden! zijn verkrijgbaar via de gebruikelijke online boekkanalen, waaronder Brave New Books en Amazon.nl. In het onderwijs mag dit materiaal vrij gebruikt worden met bronvermelding.

Colofon

Titel: Wij zijn vrienden! – Lesoverzicht en didactische handleiding (groep 3–5)

Auteur en illustraties: Helena van Bulben – Bulben Creations (2025)

Reeks: Tim zoekt een nieuw huis – Deel 1

Gebruik: toegestaan binnen het basisonderwijs met bronvermelding

Contact: helena@bulbencreations.nl

Website: www.bulbencreations.nl

+

+

